



# Representantforslag 99 S

(2016–2017)

fra stortingsrepresentantene Geir Sigbjørn Toskedal og Karin Andersen

Dokument 8:99 S (2016–2017)

## Representantforslag fra stortingsrepresentantene Geir Sigbjørn Toskedal og Karin Andersen om andre reaksjonsformer enn utvisning ved brudd på utlendingsloven

Til Stortinget

### Bakgrunn

Antallet utvisninger på grunn av brudd på utlendingsloven har økt kraftig de siste årene. Ifølge statistikk fra Utlendingsdirektoratet (UDI), gitt i svar på skriftlig spørsmål nr. 665 (2016–2017), er 3 929 personer utvist på dette grunnlag i 2016 og 3 881 i 2015. Til sammenligning lå antallet på under 1 000 per år helt fram til 2008 og på 1990-tallet på godt under 500 per år.

Utvisningsvedtaket ledsages av et innreiseforbud, som kan være 1 år, 2 år, 5 år, 10 år (fra 2016) eller varig. I 2016 ble over halvparten – 55 pst. – ilagt 5 års innreiseforbud, ca. en tredel – 32 pst. – toårig innreiseforbud og resten ettårig eller varig innreiseforbud. UDI registrerer ikke hvilken type brudd på utlendingsloven som er grunnlaget for den enkelte utvisning, så det vites ikke hvilke lovbrudd som er mest vanlig. Fra enkeltsaker som er omtalt i media, vet man imidlertid at det kan dreie seg om forhold som proformaekteskap, tilfeller med tvil om korrekt identitet, oversittelse av utreisefrist og brudd på au pair-bestemmelser.

Det finnes ingen oversikt over hvor mange av de nesten 4 000 personene som utvises årlig, som har familie i Norge, det være seg ektefelle, partner, barn eller foreldre. Det kan imidlertid ikke være tvil om at det er tusenvis av familiemedlemmer som årlig blir berørt av vedtak om utvisning og innreiseforbud.

Vedtak om utvisning og innreiseforbud er ikke formelt sett en straff, men en forvaltningsmessig reaksjon som fastsettes av utlendingsmyndighetene. Personene dette gjelder, nyter derfor ikke godt av de rettssikkerhetsgarantier som gjelder i en straffesak. Det er likevel liten tvil om at det for de personene det gjelder, og for deres familier, ofte oppleves som en straff. Det er en straff som synes uforholdsmessig med tanke på de lovbrudd som er begått, spesielt i de tilfeller der nære familiemedlemmer, særlig barn, blir berørt.

En viktig, og negativ, konsekvens av dagens lovgivning er derfor at et større antall barn blir berørt ved at de enten må leve flere år av sin barndom uten en av foreldrene, eller ved at familien rykkes opp fra sitt nærmiljø i Norge for å videreføre sitt familieliv i et annet land, for eksempel et EØS-land eller den utvistes hjemland.

Utlendingsloven § 70 skal sikre krav om forholdsmessighet og fører i enkelte tilfeller til at innreiseforbudet reduseres noe, for eksempel fra 5 til 2 år. I andre tilfeller oppfattes selv en reduksjon i innreiseforbudstiden som utilstrekkelig for å oppnå forholdsmessighet for de berørte familiemedlemmene, slik at utvisning og innreiseforbud ikke gis. I noen tilfeller medfører altså forholdsmessighetsvurderingen at lovbrudd ikke sanksjoneres i det hele tatt. Det anser forslagsstillerne som en av flere uheldige konsekvenser av manglende fleksibilitet i sanksjonssystemet.

Mulige alternative reaksjonsformer for brudd på utlendingsloven kan være bøter og/eller karantenetid for permanent oppholdstillatelse og statsborgerskap. Dette er reaksjonsformer som rammer den person som har begått lovbruddet, men som i langt mindre grad rammer personens familiemedlemmer. Dette er reaksjonsformer som også UDI har framholdt som mulige alternativer til dagens praksis.

Dersom nye reaksjonsformer innføres, vil dette for det første føre til at en del av dem som i dag blir utvist og får innreiseforbud, i stedet vil få bøter og/eller karantene. For det andre vil det føre til at de som i dag av hensyn til sine familiemedlemmer ikke får noen reaksjon i det hele tatt, også vil få bøter og/eller karantene. I helhet vil det derfor gi et mer fleksibelt system som både vil være mer rettferdig og i mindre grad ramme en uskyldig tredjepart, særlig barn.

Forslagsstillerne fremmer derfor forslag om at det skal utredes alternativer til utvisning og innreiseforbud som reaksjonsform ved brudd på utlendingsloven. Forslaget vil føre til en økt ivaretagelse av interessene til familien og særlig barna til den som har begått brudd på utlendingsloven, ved at utlendingsmyndighetene får flere «verktøy i verktøykassa» og

dermed i større grad kan tilpasse reaksjonsformen til det som er hensiktsmessig i den enkelte sak.

## **Forslag**

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen så raskt som mulig fremme forslag om endring av utlendingsloven som gjør det mulig å reagere på brudd på utlendingsloven med andre reaksjonsformer enn utvisning og innreiseforbud.

19. april 2017

**Geir Sigbjørn Toskedal**

**Karin Andersen**